

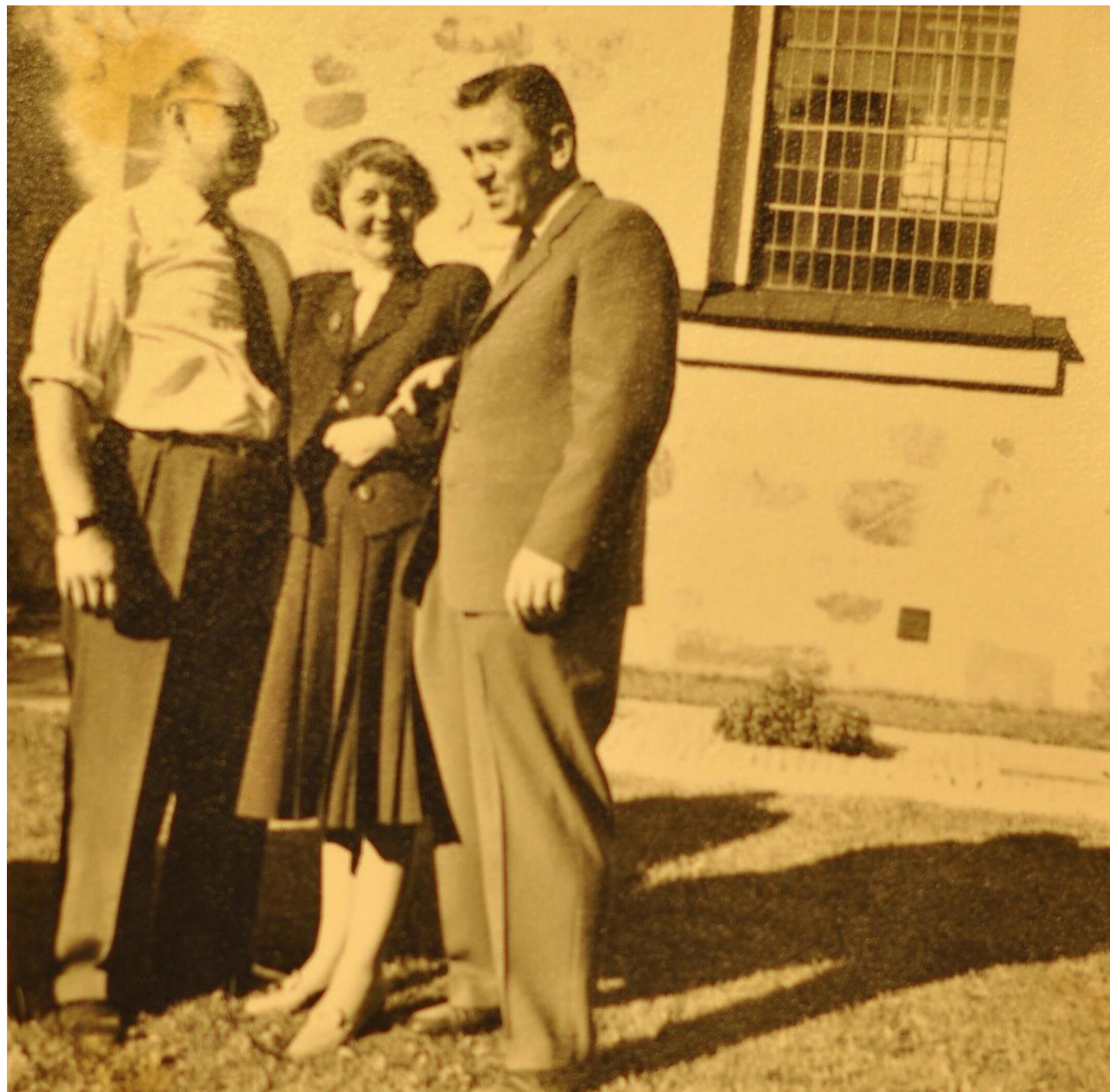
MARGARETA PERSSON

Gamla synsätt spökar än

– funktionshinder genom tiderna



Funktionsmakts- ordningen



Trollungar och Guds straff

Den som hade "försett sig" kunde skada fostret

”Framtidens humanitet kommer troligen att visa sig sålunda, att läkaren – under ansvar och kontroll- smärtfritt släcker sådana liv”.

Ellen Key 1900

”En mänsklighet, som lämnade sina
åldringar, sina vanlottade i elände,
skulle inte den förstöras av egoism,
av en häftigt tilltagande råhet, som
skulle göra hela tillvaron odräglig?”

Selma Lagerlöf 1912

”Helst skulle man på den vägen
(sterilisering) vilja utrota all slags
fysisk och psykisk mindervärdighet
inom befolkningen, både
sinnesslöhet, sinnessjukdom,
kroppsliga sjukdomar och dåliga
karaktärsdrag.”

Alva och Gunnar Myrdal 1934

”.... sanera den svenska folkstammen, att befria den ifrån fortplantning av arvsanlag, som leda till att i framtida generationer det förekommer individer, som icke äro önskvärda medlemmar av ett sunt och friskt folk.”

K.G. Westman, justitieminister 1941

Nazisterna:

”förintelse av värdelöst liv”

”I en valsituation mellan att satsa på högtstående eller lågtstående så anser jag nog att vi måste satsa på dem som finns på översta trappsteget. Så får vi ut mest av pengarna”

Rune Hedlund, s-politiker 1973

Jimmie Åkesson 2017

Moderaterna är ett lag.....

”bestående av halta, lytta, snedfotade”

Vipeholmsanstalten 1942

Gruppen (0) :

”Omfattar sådana som överhuvudtaget inte visar några tecken till psykiskt liv, som eljest utmärker homo sapiens. De närma sig rena monstra”

Överläkare Fröderberg

Vipeholm 1953

”Det är sällan som vårdarna lägger från sig den läderrem som de för disciplinens skull jämt håller i handen”.

Vikarie uttalar sig i tidningen Arbetaren

Vipeholm 1964

”Hopkrupna låg de som skrynkliga äpplen under täckena”

Karl Grunewald om en inspektion, där 100 personer aldrig kom ur sängarna.

Han konstaterade senare att personer med likadana funktionsnedsättningar idag bor i egna lägenheter med pentry.

”Lämna, glöm bort och skaffa ett nytt barn”

Handikappfrågorna blev politiska

- I början av 70-talet var det inte längre individen som var handikappad.
- Det var i mötet mellan individens funktionsnedsättning och hur samhället såg ut som handikapp/funktionshinder skapades.
- Handikapprörelsen tryckte starkt på politikerna. Istället för välgörenhet krävdes rättigheter och ett tillgängligt samhälle.

1970-1993 gick det starkt framåt

- **Barn fick gå i skola på hemorten**
- Ökad tillgänglighet
- Hjälpmedel
- Färdtjänst
- Servicehus
- **Institutionerna avvecklades**
- Sjukförsäkringar och pensioner höjdes
- Lönebidrag och Samhall
- **LSS**, personliga assistenter och gruppboenden

”Det måste löna sig att arbeta”-

betyder att den som inte får ett arbete på grund av funktionsnedsättning hela livet ska leva på en sämre ekonomisk nivå än andra.

Respektavstånd

**...”För att upprätthålla det s.k.
respektavståndet mellan dem som
arbetat och dem som inte har gjort
det.....”** *(ur årets budgetproposition)*

Är fosterdiagnostiken vår tids steriliseringar?

Rätt till skola

1809 statsbidrag till Manilla. Långt före allmänna folkskolan 1842.

1889 skolplikt för döva barn

1895 skolplikt för synskadade barn

1945 skolplikt för ”bildbara utvecklingsstörda” – hade föreslagits 1893

1962 skolplikt för rörelsehindrade barn

1968 skolplikt för alla barn med utvecklingsstörning

1881 förbjuds teckenspråket i dövskolorna.

1981 riksdagen beslutar att teckenspråk är dövas första språk

Rösträtt

1919-1921 sägs att vi fick allmän och lika rösträtt. *Fel!*

1945 fick den som var omhändertagen av fattigvården rösta

1989 togs omyndigförklaringen bort och det blev allmän och lika rösträtt

Vad påverkar?

- Klass
- Könsmaktsordning
- Funktionsmaktsordning

Till det kommer etnicitet, hbtq m.m.

Det är i skärningspunkten av olika maktordningar som den enskilda personens situation avgörs. Därför räcker det inte med "funktionshinderpolitik".

Klass och funktionsmaksordning

”Man blir fattig av att vara handikappad. Och man blir handikappad av att vara fattig.”

Richard Sterner 1970-talet, ordf. FUB och HCK

Det går upp, det går ner och upp igen!

Vi kan påverka!

Utan en stark funktionshinderrörelse går det inte framåt.

Tack!

Min bok *"Gamla synsätt spökar än – funktionshinder genom tiderna"* kan beställas på Adlibris och Bokus (och vissa bibliotek).

Den finns som talbok och på punktskrift hos MTM (Myndigheten för tillgängliga medier).

Margareta Persson
margareta@jamstallt.se